

**Závěrečná zpráva o projektu v oblasti sociálních věcí realizovaného v roce
2011
(Osnova)**

1. REALIZACE PROJEKTU

1.1. **Název projektu:** Dobrovolnické centrum v regionu Hlinsko

1.2. **Realizátor projektu (řešitel):** Hana Chmelíková, koordinátorka dobrovolníků

1.3. **Osoba zodpovědná za hospodaření s přidělenými finančními prostředky:** Mgr. Miloš Havlík, ředitel

2. INFORMACE O PROJEKTU

2.1. **Doba realizace projektu:** září 1995 do x

2.2. **Místo realizace projektu:** region Hlinsko

2.3. **Personální a organizační zabezpečení projektu:**

Dobrovolnické centrum pro region Hlinsko je třetím dobrovolnickým centrem FOKUSU Vysočina (DC Havlíčkův Brod a Chotěboř, DC Pelhřimov). Tato tři centra spolu pravidelně metodicky spolupracují. Sídlo organizace je v Havlíčkově Brodě.

Koordinátorka dobrovolníků zajišťuje dobrovolnický servis - vede evidenci dobrovolníků a měsíční výkazy prokazatelných dobrovolnických hodin, organizuje pro dobrovolníky školení, supervize, sjednává pro dobrovolníky pojištění. Rozvíjí spolupráci s přijímajícími organizacemi, spolupracuje s médii v oblasti rozšiřování povědomí o dobrovolnictví mezi širokou veřejností.

Dobrovolnické centrum rozšířilo od 1. listopadu 2011 personální kapacitu na pozici koordinátorky dobrovolníků na 0,75 úvazku. Z důvodu průběžného navyšování počtu aktivně působících dobrovolníků a počtu zapojovaných přijímajících organizací včetně rozšíření nabídky dobrovolnických programů a většího územního pokrytí plánujeme v roce 2012 navýšit úvazek koordinátorky dobrovolníků na 1,0 úvazku. Další personální navýšení by umožnilo například realizovat cílenou a intenzivní propagaci dobrovolnictví mezi mladou generací a uskutečnění plánovaných aktivit v rámci Evropského roku stárnutí a mezigenerační solidarity.

2.4. Návaznost a spolupráce s jinými subjekty v rámci regionu:

Po celý rok 2011 bylo dobrovolnické centrum v rámci **Evropského roku dobrovolnictví** aktivně zapojeno v rozsáhlém projektu Pardubického kraje zaměřeného na dobrovolnictví a spolupracovalo na aktivitách realizovaných KONEPEM - přednáška na gymnáziu, seminář na téma Dobrovolnictví, pilotní burza filantropie, setkání koordinátorů dobrovolníků Pardubického kraje v Pardubicích, oceňování dobrovolníků, neziskových organizací a společensky odpovědných firem, průvod dobrovolníků v Chrudimi.

Pardubický kraj ve spolupráci s Koalicí nevládek Pardubicka ocenil na slavnostním galavečeru 7. 12. 2011 na závěr Evropského roku dobrovolnictví dvě desítky jednotlivců, desítku společensky odpovědných firem a desítku nevládních neziskových organizací. Nezávislá komise složená ze zástupců veřejné správy a neziskového a podnikatelského sektoru vybrala po deseti z každé kategorie a navíc udělila ještě deset vlastních mimořádných ocenění. V kategorii nevládních neziskových organizací získalo ocenění také naše sdružení FOKUS Vysočina prostřednictvím Dobrovolnického centra v regionu Hlinsko.

Koordinátorka dobrovolníků se zúčastnila **společného setkání koordinátorek Pardubického kraje** v Chrudimi, hlavními body programu bylo vzájemné představení dobrovolnických programů, hledání společných témat a navázání spolupráce, plánování vzdělávání dobrovolníků. Součástí společného setkání byla i supervize.

Středisko Hlinsko spolupracuje na základě dohody o partnerství s **městem Hlinsko** na projektu Národní síť Zdravých měst ČR. Dobrovolníci například pomáhali při organizování diskusního fóra Deset problémů Hlinska. Dobrovolníci se zapojili do organizování akce pro veřejnost - pálení Čarodějnic a pomáhali při přípravě programu pro děti.

S městem Hlinsko spolupracuje centrum i při každoročním předávání ceny pro nejlepší dobrovolníky Ceny Křesadlo - cena pro obyčejné lidi, kteří dělají neobyčejné věci. Starostka i místostarosta (a zároveň radní Pardubického kraje) se aktivně zajímají o činnost dobrovolníků a připravují pro ně cenné dárky (knihy, pamětní listy a reklamní předměty města). Osobně se pak účastní slavnostního večera a ceny předávají. Místostarosta je zároveň předsedou komise pro výběr oceněných dobrovolníků. Dobrovolníci z regionu Hlinsko jsou také každý rok úspěšně nominováni na Ocenění dobrovolníků Východních Čech, které probíhá na slavnostním večeru s kulturním programem – Dni D.

V roce 2011 jsme cíleně oslovovali mladou generaci potenciálních dobrovolníků z **regionálních škol** prostřednictvím přednášek (ZŠ v Hlinsku). V rámci projektu Evropského roku dobrovolnictví přednášela koordinátorka na Gymnáziu v Hlinsku a aktivně se zúčastnila semináře pro veřejnost a neziskové organizace na radnici města Hlinsko. V říjnu se dobrovolnické centrum aktivně podílelo na organizování každoroční akce Tady neziskovky – Vítejte!, která se zaměřuje na prezentaci neziskových organizací Hlinecka. Zapojené organizace viz Příloha.

2. OBSAH, PRŮBĚH, HODNOCENÍ A VÝSLEDKY PROJEKTU

3.1. Vývoj aktivit programu, jejich obsah a případné změny v průběhu roku:

Činnost dobrovolnického centra v regionu Hlinsko byla i v roce 2011 zaměřena na propagaci a podporu dobrovolnictví mezi veřejností, výběr, výcvik a školení dobrovolníků a vzdělávání koordinátora dobrovolníků. Koordinátorka se zúčastnila

konference týkající se dobrovolnictví v Hradci Králové a v Kroměříži, supervize koordinátorek a také tematických školení pro dobrovolníky (Trénování paměti, Zdravá komunikace a aktivní naslouchání, Práce s lidmi s mentálním a zdravotním postižením). V rámci střediska Hlinsko absolvovala kurz Všichni jsme jeden tým.

Centrum vedlo databázi dobrovolníků i organizací spolupracujících s dobrovolnickým centrem. Do dobrovolnické činnosti se úspěšně zapojilo **55 dobrovolníků** v jednotlivých organizacích regionu. Dobrovolníci odvedli za rok 2011 celkem **3 355 dobrovolnických hodin**.

V průběhu roku dobrovolnické centrum také vyhledávalo a zapojovalo nové dobrovolníky do dobrovolnické činnosti v regionu. Podařilo se získat **17 nových dobrovolníků**.

Z dobrovolnického programu v regionu Hlinsko měly prospěch především tyto **cílové skupiny**:

- *zdravotně postižení a dlouhodobě nemocní* – rozhovory, četba, procházky, drobné nákupy a péče o domácnost,
- *senioři* – předčítání z knih a časopisů, procházky, drobné nákupy, výtvarné činnosti a společenské hry pro skupiny seniorů, muzikoterapie, doprovod na lékařská vyšetření v Hlinsku i do chrudimské nemocnice,
- *osoby s duševním onemocněním* – individuální asistence, pomoc při jednorázových akcích a při volnočasových aktivitách, návštěvy v domácnostech-rozhovory,
- *zdravotně postižené děti* – Centrum denních služeb Motýl - zajištění programu a výtvarné i motivační činnosti pro handicapované děti a mládež,
- *děti a mládež* – pomoc při organizaci kulturních a sportovních akcí, volnočasové aktivity, doučování dětí
- *předškolní děti* – pomoc při organizování jednorázových akcí – Den dětí, čarodějnice, karneval, mikulášská besídka, Den krásy – hlídání dětí při programu pro maminky.

3.2. Popis realizace programu – popis konkrétních aktivit, metod a forem:

Projekt je zaměřen na tři cílové skupiny:

- a) dobrovolníky
- b) přijímající organizace
- c) uživatele sociálních služeb

ad a) **Dobrovolníci** – naplněním potřeb dobrovolníka je jeho umístění do vhodného zařízení, dle jeho schopností a dovedností, vedoucí k pocitu smysluplnosti a kvalitního využití jeho sil, možnosti osobního růstu a získávání nových zkušeností.

Pro zajištění bezpečí a kvality činnosti dobrovolníka je mu poskytována možnost pravidelné supervize s odborníkem, je proškolen, pojištěn, je s ním uzavřena smlouva o dobrovolnické činnosti.

Program se snaží naplnit potřeby dobrovolníků v těchto následných krocích:

- vstupní pohovor (zjišťování motivace a obav, schopností a dovedností)
- školení dobrovolníků (obecná i speciální)
- kontraktování
- pojištění dobrovolníků
- koordinace průběhu dobrovolnické činnosti
- zajištění dobrovolnické služby při jednorázových akcích

- supervizní setkání (podle vypracovaných tématických okruhů)
- motivace dobrovolníků (posezení, oslavy, setkání, výlety)
- udílení ceny Křesadlo – ve spolupráci s HESTIA - Národním dobrovolnickým centrem
- Den D – ocenění dobrovolníků východních Čech v Pardubicích
- Ocenění dobrovolníků, neziskových organizací a společensky odpovědných firem v Pardubicích

Slavnostní předávání **ocenění dobrovolníků** regionu Hlinsko se uskutečnilo 25. února 2011 v sále Městského muzea v Hlinsku. Ceny předala paní Magda Křivanová - starostka města Hlinsko a Pavel Šotola - místostarosta města Hlinsko a člen Rady Pardubického kraje. Součástí večera byla beseda a videoprojekce Reného Nekudy o jeho pobytu v Kolumbii v neziskovém projektu rakouské organizace FUNSCRI. Jako hudební host večera vystoupili žáci kytarového oddělení ZUŠ Hlinsko pod vedením Roberta Freie. Cenu Křesadlo za dobrovolnickou činnost v roce 2010 získali paní Miluše Štiková, v její nominaci byl vyzdvihnut velký zájem o práci s lidmi s Alzheimerovou chorobou a jinými typy demencí v Domově seniorů Drachtinka a Domově se zvláštním režimem v Břevnici, a pan Adam Drahoš za dlouholetou působnost a příkladnou výchovu mladé generace v Junáku – svazu skautů a skautek.

Další slavnostní ocenění dobrovolníků se konalo v Pardubicích. Tento večer nese název **Den D**, organizátorem je TERRA NOSTRA. Jsou zde nominováni a oceňováni dobrovolníci Královehradeckého a Pardubického kraje. Z našeho dobrovolnického centra byly nominovány a slavnostního večera v Sukově síni v Pardubicích se zúčastnily tyto dobrovolnice : Tereza Kneřová za FOKUS Vysočina, Edita Chvojková za FOKUS Vysočina, Drahomíra Brychtová za Domov seniorů Drachtinka, Marie Dostálová za Domov seniorů Drachtinka, Alena Vašková, která dochází za nemocnými lidmi do jejich domácího prostředí. Žádná z našich dobrovolnic si hlavní cenu neodnesla, ale všem bylo veřejně poděkováno za jejich obětavou činnost a byly jim předány drobné dárky.

Ocenění dobrovolníků, neziskových organizací a společensky odpovědných firem v Pardubicích - Pardubický kraj ve spolupráci s Koalicí nevládek Pardubicka ocenil na slavnostním galavečeru 7. 12. 2011 na závěr Evropského roku dobrovolnictví dvě desítky jednotlivců, desítku společensky odpovědných firem a desítku nevládních neziskových organizací. Během podzimních měsíců měli občané možnost nominovat své favority na poli dobrovolnictví. Sešlo se 70 nominací dobrovolníků, 18 nominací společensky odpovědných firem a 26 nominací nevládních neziskových organizací. Nezávislá komise složená ze zástupců veřejné správy a neziskového a podnikatelského sektoru vybrala po deseti z každé kategorie a navíc udělila ještě deset vlastních mimořádných ocenění. V kategorii nevládních neziskových organizací získalo ocenění také naše sdružení FOKUS Vysočina prostřednictvím Dobrovolnického centra v regionu Hlinsko.

Naše dlouholetá dobrovolnice Kateřina Navrátilová se v termínu 18.- 20. 11. zúčastnila **7. česko-německého setkání mládeže** „ Spolu, aktivně, dobrovolně“ na téma dobrovolnictví a neformální vzdělávání v Bayreuthu. V rámci setkání Kateřina navštívila tři tématické workshopy. Na programu bylo vedle pódiové diskuze k tématu „dobrovolnictví mladých lidí“ se zástupci politických představitelů a mládežnických organizací také představení rozličných spolků mládeže, česko-německé divadelní představení a přijetí u prezidenta krajského sněmu.

V prosinci jsme zorganizovali první ročník **společného setkání dobrovolníků** dvou středisek FOKUSu Vysočina v Chotěboři. Setkání proběhlo v předvánočním odpočinkovém duchu a zúčastnili se ho také ředitel a provozní ředitel FOKUSu Vysočina, vedoucí středisek a koordinátorky dobrovolníků obou středisek – Chotěboř a Hlinsko. Všichni společně poděkovali dobrovolníkům za jejich obětavou a mnohdy dlouholetou pomoc lidem a předali dobrovolníkům drobné dárky. Pro dobrovolníky byla připravena vánoční výzdoba, občerstvení, mohli v průběhu večera využít vedenou relaxaci nebo vyzkoušet masážní křeslo a fyzickou masáž. Druhý ročník společného setkání připravujeme na příští rok v Hlinsku.

Motivační a aktivizační akce pro dobrovolníky zrealizujeme i v roce 2012, společná setkání bychom chtěli obohatit o vzdělávání dobrovolníků, které bude mít přímou souvislost s jejich dobrovolnickou činností. Hlinecké centrum připravuje nová školení pro dobrovolníky s tématy: aktivní naslouchání, zdravá komunikace, empatie, jak se bránit syndromu vyhoření, práce s lidmi s mentálním a zdravotním postižením, trénování paměti, zvažuje také uspořádání relaxačně-vzdělávacího víkendu pro dobrovolníky.

Supervize dobrovolníků proběhnou 4x ročně a budou zaměřené na dobrovolnickou činnost v různých přijímajících organizacích.

Společná setkávání dobrovolníků uspořádáme na jaře, před letními prázdninami, před Vánoci (večeře v oblíbené restauraci a vánoční setkání dobrovolníků, kteří docházejí do Domova seniorů Drachtinka).

ad b) **Přijímající organizace** – primární potřebou přijímajících organizací je vhodné začlenění dobrovolníků do přímé služby klientům jednotlivých zařízení. Ve spolupráci s dobrovolnickým centrem je ve většině organizací ustanovena kontaktní osoba pro práci s dobrovolníky, která je v kontaktu s koordinátorkou dobrovolnického centra. Fungování programů je také závislé na vymezení kompetencí a zodpovědnosti mezi přijímající organizací a dobrovolnickým centrem. Tyto potřeby jednotlivých organizací řeší:

- meziorganizační smlouvy, smlouvy o spolupráci, ústní dohody (forma je volena podle závažnosti programu)
- zvolení kontaktní osoby přímo v zařízení
- setkávání a odborné konzultace koordinátora s kontaktními osobami (1-2 x měsíčně (dle potřeby) v každé organizaci)

V rámci umísťování dobrovolníků ve službách, kde mohou uplatnit své schopnosti a dovednosti, spolupracovalo dobrovolnické centrum v roce 2011 s řadou organizací na Hlinecku. Jednalo se o: **FOKUS Vysočina, Farní charita Hlinsko, Amalthea, Centrum JANA XXIII., Hlinečánek – mateřské centrum, Domov seniorů Drachtinka, Centrum denních služeb Motýl – denní stacionář pro tělesně a mentálně postižené, Domov se zvláštním režimem Břevnice - oddělení pro klienty s Alzheimerovou chorobou a jinými typy demencí, DPS Hlinsko. Dobrovolníci také navštěvovali klienty v jejich domácím přirozeném prostředí.**

Nově v roce 2011 spolupracovalo centrum s organizacemi: **Dlaň života, Most pro lidská práva**. S o.p.s. Dlaň života byla uzavřena meziorganizační smlouva v listopadu 2011, s organizací Most pro lidská práva máme prozatím od září ústní dohodu.

Dobrovolnické centrum v regionu Hlinsko velmi úzce spolupracuje s **Domovem seniorů Drachtinka** od zahájení jeho činnosti v roce 2008. Dobrovolníci pomáhají klientům lépe strávit jejich volný čas různými činnostmi: individuální rozhovory a naslouchání, čtení knih, hraní společenských her, pomoc při skupinové práci v ergoterapeutické dílně, doprovod na vycházce, na výletě, doprovod klientů na vyšetření k lékaři ve městě i do nemocnic vzdálených 30-40 km, trénování paměti, společné vaření, turnaje v ruských kuželkách a šipkách, vedou pěvecký, keramický a literární kroužek, připravují program pro nově otevřený klub v domově - INKA – aktivizační klub pro klienty s demencí a Alzheimerovou chorobou.

Pomáhají při zajištění programu společenských akcí realizovaných v prostorách domova i v nově otevřených zahradách, organizují vystoupení dětí v DSD – koncerty, Živý betlém..., přispívají svými články do časopisu domova.

V domově byla vybudována nová zahrada, vznikl tak prostor pro zajímavé venkovní aktivity - např. zahradní slavnost, sportovní olympiáda, společenské večery v zahradě, více procházek. V září 2011 se zde konalo slavnostní otvírání zahrad Domova seniorů Drachtinka. Na přípravě programu této velké akce se podílelo 9 našich dobrovolníků (54 dobrovolnických hodin). Záměrem Domova je propojit život obyvatelů s veřejností, akce tedy byla veřejně přístupná všem. Dobrovolníci ve spolupráci s pracovníky Domova připravili soutěž pro děti, stanoviště byla jak ve venkovních, tak ve vnitřních prostorách domova, takže malí i velcí návštěvníci měli možnost si domov prohlédnout. Pro děti byly připraveny odměny, pro dospělé občerstvení, vystoupení dětského folklórního souboru a dechové hudby. Akce se zúčastnilo vedení, pracovníci i klienti domova, paní starostka města Hlinska, mediální partneři. Dobrovolnické centrum obdrželo písemné poděkování od ředitele domova za spolupráci na této akci (viz Příloha).

Nově jsou zde dobrovolníci zapojeni do programu INKA – aktivizační program pro lidi s Alzheimerovou chorobou a demencí. Samostatně připravují program - většinou se jedná o různé způsoby trénování paměti, působí zde velmi aktivní dobrovolnice, která se o toto téma zajímá, přichází s novými nápady, sama si připravuje pomůcky a materiály a věnuje se klientů i individuálně.

Již v minulých letech se snažily koordinátorky dobrovolníků v součinnosti s kontaktními osobami přijímajících organizací aktivizovat i samotné seniory k dobrovolnické činnosti. Někdy zůstalo jen u plánů, jindy se seniory podařilo do dobrovolnické činnosti aktivně zapojit. Příkladem může být příběh bývalé profesorky z Gymnázia v Hlinsku (79 let), která sama kontaktovala koordinátorku dobrovolníků a nabídla svůj volný čas ve prospěch dobrovolnické činnosti. S velkou chutí se zapojila do skupinových programů v Domově seniorů Drachtinka – sama pro klienty připravuje Literární klub, kde jim předčítá ukázky ze světové i české literatury. Pro klienty domova vede také keramický kroužek – mobilní pacienty doprovází do své bývalé keramické dílny na gymnázium a tam společně vyrábějí keramické výrobky. Ve svém životě už pracovala s dětmi v mateřské škole, se studenty na gymnázium a teď svůj volný čas věnuje seniorům.

V roce 2011 se podařilo získat 8 nových dobrovolníků, kteří navštěvují klienty Domova seniorů Drachtinka.

Další organizací, kam dochází větší počet dobrovolníků je **Centrum denních služeb Motýl**. Centrum poskytuje služby osobám ve věku od 11 do 64 let, které mají sníženou soběstačnost z důvodu mentálního nebo kombinovaného postižení a jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc druhé osoby.

Dobrovolníci se zde aktivně zapojují do programu. Doprovázejí dojíždějící klienty od autobusu do CDS, společně s klienty a pracovníci 1x týdně vaří, věnují se aktivizačním činnostem a poskytují pomoc při individuálním nácviku:

- pohybových schopností a dovedností (cvičení při hudbě, jednoduché relaxační techniky),
- sebeobslužných dovedností (oblékání, svlékání, obouvání, zouvání, volba a úprava oděvu, úprava zevnějšku,
- zacházení s předměty denní potřeby (používání předmětů, nástrojů a pomůcek při činnostech jako je stolování, mytí nádobí, úklid, praní, žehlení),
- obsluhy přístrojů běžně dostupných na veřejných místech a na úřadech (telefon, bankomat, poštovní automat na poště, automat na kávu apod.),
- rukodělné činnosti (práce s papírem, textilem, přírodninami, korálky, keramickou hlínou, dřevem, péče o květiny a zahradní práce,
- aktivně se s klienty účastní volnočasových programů: canisterapie, společenské hry, turnaje v kuželkách, vycházky, výlety, zájezdy, exkurze, návštěva kulturních a společenských zařízení, podílejí se na organizaci společenských akcí (např. ples CDS).

ad c) **Potřeby uživatelů sociálních služeb** jsou naplňovány v součinnosti s přijímající organizací. Přínos dobrovolníka spočívá v přímém sociálním kontaktu, prevenci osamění a sociálním začlenění uživatele (klienta).

Program *Dobrovolníci v nemocnicích a domovech důchodců* a *Dobrovolnický program pro duševně nemocné* jsou akreditovány MV ČR rozhodnutím ze dne 15. 7. 2011 s platností od 11. 8. 2011.

Dobrovolníci v nemocnicích a domovech důchodců

Nemocnice a domovy poskytují svůj prostor pro realizaci projektu a spolupracují při výběru činností vhodných pro dobrovolníky. Společným cílem je vytvoření fungujícího systému dobrovolnické pomoci tak, aby nenarušoval léčebný či pobytový režim a provoz v nemocnici či domově důchodců a vhodně doplňoval práci odborného personálu. Posláním tohoto sociálního programu je přispět ke zlepšení psychosociálních podmínek klientů. Metodicky program vychází z metodického manuálu pro zdravotnická a sociální zařízení „Dobrovolníci v nemocnicích“, který vydala HESTIA – Národní dobrovolnické centrum Praha (poslední aktualizace 2005) a z Metodického doporučení pro zavedení dobrovolnického programu v nemocnicích v souladu s procesy řízení rizik a bezpečnosti pacientů, které vydalo Ministerstvo zdravotnictví (č. j. MZDR 32717/2009) a které vešlo v platnost 12. 8. 2009.

Dobrovolnická služba je směřována především na seniory v domovech důchodců a domech s pečovatelskou službou. Realizace programu napomáhá zmírnění sociální izolace klientů, což přispívá ke zlepšení jejich duševního a následně i fyzického zdraví. Svou přítomností dobrovolníci udržují kontakt seniorů s okolním světem a zpříjemňují jejich pobyt v domově.

Dobrovolnická služba zahrnuje tyto činnosti:

- vyplnění volného času seniorů či dlouhodobě hospitalizovaných pacientů formou naslouchání, rozhovorů, čtení knih, časopisů, malování, vystřihování, hraní společenských her, pomoci při práci s moduritem či plastelínou, práce s textilem a textilními doplňky,
- individuální kontakty s jednotlivými lidmi (dobrovolník jako průvodce, např. na procházce, na výletě, doprovod do knihovny, asistence při canisterapii, doprovod

klientů na vyšetření k lékaři ve městě i v nemocnicích vzdálených 30-40 km, trénování paměti),

- pomoc při tvorbě a realizaci tematických a motivačních programů pro klienty (např. klubová setkání, muzikoterapie, taneční a pohybová cvičení, keramický, pěvecký, debatní kroužek, společné vaření, turnaj v ruských kuželkách, klub INKA – aktivizační klub pro klienty s demencí),

- pomoc při organizačním zajištění jednorázových kulturních a zábavných programů (např. Mikulášská besídka, vánoční setkání, zdobení perníčků, sportovní olympiáda v domově seniorů, společné výlety klientů a dobrovolníků, pěší výlety s imobilními klienty, společenské akce realizované v nově otevřených zahradách Domova seniorů Drachtinka, vystoupení dětí v Domově seniorů – koncerty, Živý betlém, ..., vydávání časopisu).

Dobrovolnický program pro duševně nemocné

FOKUS Vysočina je v tomto programu vysílající i přijímající organizací. Dobrovolníci jsou zapojováni do dobrovolnické pomoci lidem s vážným duševním onemocněním (schizofrenie, afektivní poruchy, neurotické poruchy a poruchy osobnosti).

Cílem dobrovolnického programu pro duševně nemocné je zapojování dobrovolníků do aktivit, které pomohou klientům začlenit se do společnosti. Ve FOKUSU Vysočina jde konkrétně o individuální práci s klienty, vyhledávání možných zdrojů aktivit pro klienty, doprovod do města, k lékaři, na úřady, vedení volnočasových aktivit - výtvarné dílny, návštěvy výstav, kina a divadla, výlety, společná posezení v kavárně či cukrárně, turnaje v bowlingu a ruských kuželkách, společenské hry, opékání špekáčků, filmový klub, debatní klub, Vánoční a Velikonoční klub.

Dobrovolníci zaměřují svoji činnost na takové potřeby klientů, které nevyžadují pomoc kvalifikovaného sociálního pracovníka. Klient si potřebuje často především popovídat, podělit se o své osobní radosti či neúspěchy, prožít pocit vzájemného sdílení, mít kontakt se světem. Část dobrovolníků se věnuje klientům individuálně a docházejí za klienty do jejich domácího prostředí nebo se scházejí v prostorách FOKUSu. Na těchto schůzkách si povídají, drobně jim pomáhají v domácnosti, doprovází je na vycházku nebo při návštěvě lékaře či úřadu. Jedna dobrovolnice také organizuje besedy na téma Trénování paměti pro klienty s duševním onemocněním a pro pracovníky FOKUSu Vysočina, včetně praktických ukázek různých možností aktivizace. Plánujeme uspořádat pro klienty více kolektivních soutěží a her ve venkovním prostředí a zapojit dobrovolníky do výuky angličtiny a práce na počítači.

FOKUS Vysočina si klade jako svoji prioritu a zároveň poslání pomáhat lidem s duševním onemocněním. Pro lidi s tímto znevýhodněním je vytvořeno spektrum služeb, které reaguje na jejich individuální potřeby. A právě dobrovolnická služba může být jedním z vhodných nástrojů pro zapojení duševně nemocných do společnosti. Duševně nemocní se také mohou stát dobrovolníky stejně jako kdokoli jiný. V regionu Hlinsko dvě klientky Fokusu - dobrovolnice dochází do Domova seniorů Drachtinka

3.3. Zhodnocení úspěšnosti, kvality projektu a dosažení cílů:

Cíle projektu:

1. podpora a rozvoj dobrovolnické služby v regionu Hlinsko
2. kvalitní činnost jednotlivých dobrovolníků v zařízeních
3. spolupráce s přijímajícími organizacemi
4. odborná služba koordinátora dobrovolníků a supervizora

Předložený projekt vedl k naplnění uvedených cílů takto:

1. podpora a rozvoj dobrovolnické služby v regionu Hlinsko

Důležitým krokem v rámci projektu je propagace dobrovolnictví široké veřejnosti. Tímto způsobem je dosahováno nejen obecného povědomí o dobrovolnictví, ale i možnosti aktivního využití volného času občanů ve prospěch druhých či naopak přijetí služeb dobrovolníka. Propagace probíhá na těchto úrovních: internet, tisk, nástěnky, letáčky, přednášky a besedy na školách, udílení ceny Křesadlo ve spolupráci s HESTIA, Den otevřených dveří, realizace pravidelných akcí propagujících dobrovolnictví -Týdny pro duševní zdraví, Tady neziskovky, vítejte!, Festival pro rodinu, oceňování dobrovolníků – Cena Křesadlo.

2. kvalitní činnost jednotlivých dobrovolníků v zařízeních

Pro kvalitní činnost dobrovolníků je klíčová systémová role koordinátora. Jeho hlavní činností je přímá práce s dobrovolníky. Ta probíhá v těchto krocích:

- Vstupní pohovor – mapování představ zájemce o dobrovolné činnosti, motivací i obav, zjišťování schopností, dovedností i možností dobrovolníka, sdělení nabídky přijímajících organizací (může být i více schůzek).
- Školení dobrovolníků – pokud se zájemce rozhodne, že chce být dobrovolníkem, probíhá školení, které má dvě části: *Obecnou část* o dobrovolnickém zákoně, seznámení s budoucí smlouvou, podmínky a závazky dobrovolnických programů. *Speciální část*, která zahrnuje teoretické znalosti i praktické ukázky přímo pro zařízení, ve kterém bude dobrovolník vykonávat dobrovolnickou činnost. Školení obvykle probíhá individuálně, nebo skupinově při větším počtu zájemců o určitou dobrovolnickou službu.
- Kontraktování – podepsání smlouvy s dobrovolníkem.
- Pojištění dobrovolníků – podle charakteru programu a rizik spojených s vykonáváním dobrovolné činnosti jsou dobrovolníci pojišťováni.
- Koordinace průběhu dobrovolnické činnosti.
- Zajištění dobrovolnické služby při jednorázových akcích.
- Supervizní setkání – každý dobrovolník se účastní 4x do roka po dobu 2 hodin. První hodina je vzdělávací (tematické okruhy jsou zejména z oblasti potřeb člověka, přijetí nemoci, komunikačních dovedností apod.), druhou hodinu probíhá samotná supervize.
- Motivace dobrovolníků – důležitým prvkem je průběžná motivace dobrovolníků k další činnosti. Tomuto účelu slouží společná setkání, výlety, drobné dárky, oslavy apod.

3. spolupráce s přijímajícími organizacemi

Ke spolupráci mezi zařízeními a dobrovolnickým centrem dochází po vzájemném kontaktování ze strany koordinátora či jednotlivých organizací. Na první schůzce jsou vyjasněna očekávání obou stran i možnosti jejich splnění. Organizace vyplní formulář Nabídky práce pro dobrovolníky – ten je hlavním podkladem pro další činnost. Hlavním kritériem pro uzavření smlouvy je bezpečnost klientů a dobrovolníků. V každém zařízení se vytipuje vhodná kontaktní osoba, která je zodpovědná za dobrovolníky přímo v zařízení. Podle charakteru programu se dohodne kontaktní osoba s koordinátorem dobrovolníků na četnosti společných setkání. Spolupráci s přijímajícími organizacemi se podařilo nejen zachovat, ale i prohloubit. Podařilo se zapojit nové dobrovolníky.

4. odborná služba koordinátora dobrovolníků a supervizora

Od počátku existence dobrovolnického centra byla navázána spolupráce s Národním dobrovolnickým centrem – HESTIA, zejména v oblasti metodiky. Dobrovolnické centrum je členem Koalice dobrovolnických iniciativ v ČR. Projekt dobrovolnického centra realizuje jeden koordinátor dobrovolníků na poloviční úvazek. Materiální zajištění je ve stávajících prostorách a s existujícím vybavením.

Koordinátorka dobrovolníků se účastní 4x ročně týmové supervize pro koordinátorky dobrovolnických center FOKUSU Vysočina.

Pravidelnou supervizi dobrovolníků zajišťuje supervizor se zkušeností s dobrovolnickými programy. Supervize probíhá pro každého dobrovolníka 4x ročně, tematické okruhy jsou rozděleny podle programu, ve kterém jsou dobrovolníci účastní. Cílem supervize je pomoci dobrovolníkům reflektovat jejich pomáhající roli a pomoci jim řešit náročné situace, do kterých se mohou při výkonu dobrovolnické činnosti dostat.

Cíle programu se podařilo naplnit – dobrovolnické centrum podpořilo a rozvinulo v regionu Hlinsko dobrovolnickou službu, zajistilo kvalitní činnost dobrovolníků v jednotlivých zařízeních, spolupracovalo s přijímajícími organizacemi a zajistilo odbornou službu koordinátora i supervizora dobrovolníků. Programu se účastnilo celkem **55 dobrovolníků**, u kterých bylo celkem evidováno **3 355 dobrovolnických hodin**.

Dobrovolníci přispívají ke zkvalitnění života uživatelů (klientů) sociálních služeb v regionu a mají přímý vliv na úroveň poskytovaných služeb.

Přehled konkrétních aktivit a popis konkrétní spolupráce s přijímajícími organizacemi viz bod 3.2 Popis realizace projektu, případně další body této zprávy.

3.4. Statistika projektu a interpretace statistických údajů:

(např. počet akcí, počet klientů/účastníků programu, apod.)

V roce 2011 evidovalo dobrovolnické centrum celkem **55 dobrovolníků**. Pro dobrovolnickou činnost se podařilo získat celkem **17 nových dobrovolníků**.

Celkový počet vykázaných dobrovolnických hodin poskytnutých občanům v terénu nebo v jiných organizacích převážně sociálního zaměření je **3 355**.

3.5. Hodnocení spolupráce s dalšími subjekty v oblasti sociálních věcí:

Dobrovolnické centrum pravidelně spolupracuje s odborem sociálních věcí Městského úřadu Hlinsko a neziskovými organizacemi regionu Hlinsko působícími v oblasti poskytování sociálních služeb.

V roce 2011 se jednalo o: FOKUS Vysočina, Farní charita Hlinsko, Amalthea, Centrum JANA XXIII., Hlinečánek – mateřské centrum, Domov seniorů Drachtinka, Centrum denních služeb Motýl – denní stacionář pro tělesně a mentálně postižené, Domov se zvláštním režimem Břevnice - oddělení pro klienty s Alzheimerovou chorobou a jinými typy demencí, DPS Hlinsko, Dlaň životu, Most pro lidská práva. Dobrovolníci také navštěvují klienty v jejich domácím přirozeném prostředí. Spolupráce s těmito přijímajícími organizacemi je pro naplnění cílů projektu nezbytná.

Spolupracující přijímající organizace	Vykonávaná činnost	Počet dobrovolníků v roce 2011	Počet dobrovolnických hodin v roce 2011
FOKUS Vysočina, středisko Hlinsko	Individuální schůzky s klienty, pomoc při organizování volnočasových aktivit – výtvarné techniky, komunikační hry, společenské hry, návštěvy výstav a galerií, kina a divadla, společné posezení v kavárně nebo cukrárně, kurzy trénování paměti, vycházky, výlety, opékání špekáčků, velká společná vánoční a velikonoční setkání s vystoupením dětí ze základních škol, pomoc při organizování propagačních akcí pro veřejnost, fundraisingová činnost	10	158
Farní charita Hlinsko	Pomoc při jednorázových akcích, Tříkrálová sbírka	10	62
Centrum denních služeb Motýl	Vytváření programu, asistence a pomoc při organizování volnočasových aktivit zdravotně postižených v denním stacionáři	10	608
Centrum Jana XXIII.	Pomoc při organizování volného času dětí a mládeže, výroba dárkových předmětů, prázdninové výlety, propagace činnosti centra, pomoc při nácviu kulturního představení dětí - Živého Betléma	3	281,5

Hlinečánek- mateřské centrum	Hlídání dětí v době probíhajícího programu pro matky, pomoc při organizování programu – velké společné akce na zahradě – Den dětí, Čarodějnice, soutěžní odpoledne pro předškolní děti	3	8
Domov seniorů Drachtinka	Doprovod při vycházkách a vyplnění volného času seniorů, muzikoterapie – doprovod na varhany, zpěv, taneční prvky s přihlédnutím na pohybové možnosti klientů, společné vaření, společenské hry, ruské kuželky, výroba šperků, cvičení, předčítání, rozhovory, výroba různých předmětů, nový program Dobrovolnictví nezaměstnaných ve spolupráci se sociálním odborem města Hlinska	30	1 955
Amalthea	Vyplnění volného času pěstounských rodin, doučování dětí, pomoc s chodem domácnosti	2	17
Dům s pečovatelskou službou Hlinsko	Předčítání, rozhovory, společenské hry	1	12
Domov pro seniory – pracoviště Břevnice	Trénování paměti, předčítání, zpívání s klienty domova	1	86,5
Dlaň životu	Dobrovolnictví v Azylovém domě pro matky v tísní – pomoc a podpora maminek s péčí o dítě, chod domácnosti a výchovu dětí – vše pod dohledem soc. pracovníků, výtvarné činnosti, vaření, cvičení, vytváření společného programu pro děti	1	12
Most pro lidská práva	Tlumočení, výuka českého jazyka pro děti i dospělé osoby etnických menšin, nácvik divadelního představení, vše v rámci projektu Dobrý den, sousede	1	43,5

Návštěvy v domácnostech klientů	Individuálně – doprovod klientů se zdravotním postižením (invalidní vozík) k lékaři, do nemocnice, na úřad, drobné nákupy a pomoc v domácnosti u seniorů, výuka angličtiny - studentka u školního dítěte	4	106,5
Město Hlinsko	Pomoc při organizování akce Deset problémů města	<u>2</u>	5
<u>Dobrovolníci celkem</u> – počet fyzických osob, dobrovolníci působí často ve více organizacích zároveň		<u>55</u>	<u>3 355</u>